

IN MEMORIAM

Mérei Verára emlékezünk

Mérei Vera
(1916–2007)

„Hát az a legérdekesebb, egy ember, nem? Épp a múltkor mondta valaki nekem, hogy a dokumentumfilmeket szereti, és mondtam, én meg az önéletrajzokat.”

(Mérei Vera)

Drága Vera!

Egész héten, amikor gondolatban készültem erre a veled való beszélgetésre, láttalak, ahogyan ülsz vendégvárón utánozhatatlan hangulatú Pasaréti szobádban, a biedermeier fotelodban antik bútoraid között. A kör alakú kisasztal már előre megterítve, rajta, ahogy mindig, ízlésesen elrendezett gyümölcskosár, sós és édes sütemények, természetesen a Daubnertől, a kistányérok és a kávéspoharak, szépséges zsúrszalvéta, ezüst cukortartó, kapucíner, kanál, gyümölcskés és villa, és mellette előre elkészítve a személyre szóló figyelmesség (aktuális könyv, folyóirat, cikk), hiszen te mindig előre készültél a vendégedre. Ülsz a fotelben, utánozhatatlan szépséggel és eleganciával, a nyakadon egy kis kendővel, igen, most már tudod, ezt én ajándékoztam neked jó pár évvel ezelőtt, és te ezt pontosan tudod, ezért vetted fel, ezzel jelzed, hogy emlékszel. Szeretettel nézel rám, figyelsz, mosolyogsz, végtelen nyugalom és elfogadás árad belőled. Igen, ez az a képességed, amellyel el tudod érni, hogy elhiggyük önmagunkról azt a jót, amit te látsz bennünk. Most megszólalsz és azt mondod, mint eddig minden találkozásunkkor: „Most te mesélj, mi van veled!”

Megvallom, erre a kérdésre most nagyon nehezen tudok neked válaszolni, mert rólad és neked kell beszélnem arról, hogy mit is jelent ez veszteség, ami minket ért, egykori tanítványokat, kollégákat, a főiskolát.

Mert elmentél... Elment egy igen szeretett tanár, kolléga, mester, anyai jó barát.

Hiszen te tudod, hogy több egymástól elválaszthatatlan szerepet is betöltöttél az életünkben: elsősorban a tanárunk voltál. Igaz, ahogy mondtad: „eredetileg én arra gondoltam, hogy orvos szeretnék lenni, de akkor ez teljesen lehetetlen volt a numerus clausus miatt, csak később hallottam a gyógypedagógiáról, ahová nekem nem volt könnyű bejutni.” Aztán végül sikerült és 1938-ban el is végeztél a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolát, ahol már hallgatóként is sikerült bekerülnöd a Szondi Lipót által vezetett Kórtani és Gyógypedagógiai Laboratóriumba. 1948-tól lettél a főiskola oktatója egészen 1985-ös nyugdíjba vonulásodig. A Bárczin elismerték oktatói kvalitásaidat, igaz, docensi kinevezésed megkésett, mert tiltakozásul aláírtál, nem is egyszer, mert soha semmilyen formában nem tűrted az emberi szabadságjogok sérülését. Egyébként is neveltetésed, német, francia, angol nyelvtudásod, kiépülő nemzetközi kapcsolataid és természetesen férjed „miatt” kilógtál a sorból, „elütöttél” a kor elvárt oktatói prototípusától.

Nagyszerű tanár voltál, aki a 60-as, 70-es években is európai szinten oktatta szakterületét, a logopédiát. Állandóan fordítottad a nemzetközi irodalmat, és megszerzett korszerű ismereteidet azonnal megosztottad a hallgatóiddal. A 60-as évek elején te fordítottad le először John Tracy levelező iskoláját nagyothalló kisgyerekek szülei számára. Kanizsai Dezső, az akkori Logopédiai Tanszék vezetője irányítása mellett elkezdted foglalkozni a dadogással. Ennek egyik legszebb eredménye az általad kidolgozott szülőcsoportos dadogóterápiás módszer, amely nem csak itthon, de Európa német nyelvű területein is ismertté tett. Soha nem felejttem el, amikor a 90-es évek közepén a Dortmundi Egyetemen ebből a témából tartottál előadást, az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a hallgatók nem fértek el a nagyelőadóba, így még a földön is ültek, és csak úgy tudtál eljutni a katedráig, hogy át kellett lépned a hallgatóság egy részén. Természetesen megoldottad a helyzetet, és fantasztikus előadás tartottál német nyelven is! A hallgatóságot nem csak a szaktudásod érintette meg, hanem a személyiséged is!!!

Igen jó szakmai és baráti kapcsolatokat tartottál számos külföldi szakmai szervezettel és európai hírű terapeutával, logopédussal, akiket a 70-es évek végén, nyolcvanas évek elején meg is hívtál Magyarországra, logopédiai kurzusok vezetésére, miközben lehetőségeket kerestél és teremtettél nyelvet beszélő, egykor volt tanítványaid külföldi tapasztaltcseréjére, konferenciákra, szemináriumokra.

Szakirodalmi munkásságod (közel ötven publikációd), hazai és külföldi elismertséged, karizmatikus személyiséged nagymértékben befolyásolta a logopédia századvégi fejlődési irányait, különösen a dadogásról alkotott felfogásunkat.

A dadogásról írt kétkötetes jegyzeted szerzőtársaddal Vinczéné Biró Etelkával, a logopédiai alpműveltség, míg fordításaid közül a két Szondi-kötet, a *Káin, a törvényszegő*, *Mózes, a törvényalkotó*, valamint Verena Kast: *A gyász, Egy lelki folyamat stádiumai és esélyei* című már a magyar kultúra részévé váltak.

Logopédiai tevékenységedet, „életművedet” a Magyar Fonetikai, Foniátriai és Logopédiai Társaság Kempelen Farkas emlékéremmel (1987), a Demoszthenész Beszédhibások és Segítőik Országos Egyesülete Palotás Gábor-díjjal ismerte el.

Mesterként megmutattad, megtanítottad nekünk, hogy micsoda fantasztikus érzés, ha az ember képes másokért önzetlenül dolgozni, pedig a rendszerváltás után már nyugdíjas voltál, mégis az egyik leghatározottabb szószólója és öntevékeny támogatója a civil szerveződéseknek, a szakmai és önszervező szervezetek létrehozásának. Így vállaltad el az alapító elnöki tisztségét a Demoszthenész Beszédhibások és Segítőik Országos

Érdekvédelmi Egyesületének (1994), kurátorságát a Dadogókért Alapítványnak (1995). Neked is köszönhetően ma már mindkét szervezet jelentős szerepet játszik a beszédhibások érdekeinek érvényesítésében.

Pasaréti szobád mindig nyitva állt azok előtt, akik újító gondolataikat, publikációs elképzeléseiket, előadásait, pályázati terveiket akarták megosztani veled.

Hogy milyen voltál mint anyai-jóbarát?

Szeretném felolvasni egyik legkedvesebb tanítványod, Vecsey Kati, a Bates College Színházi- és Retorikai Tanszékének oktatójának Amerikából hozzád írt búcsúsortait:

„Majdnem 20 évvel ezelőtt Vera az életem egyik legnagyobb lehetőségét nyújtotta számomra azzal, hogy beszédtanárnak ajánlott az Arany János Színház stúdiójába. Egyszerre hatódtam és ijedtem meg a lehetőségtől. Nem voltam elég biztos magamban. De Vera biztos volt bennem, mert hitt bennem. Látott bennem valamit - tehetséget, akarást, kitartást, egyéniséget – ki tudja. Ő tudta, amikor engem ajánlott, hogy frissdiplomásként meg fogok tudni birkózni a feladattal és nem vallok szégyent.

Sok szempontból szeretnék olyan lenni, mint Vera. Főleg tanárként törekszem arra, hogy felismerjem és ápoljam a tehetséget, hogy ösztönözzem és kihívásokkal inspiráljam a tanítványaimat, és hogy lehetőségekkel segítsen őket álmaik megvalósításában. Mert Vera ezeket adta nekem. Ugyanis amikor én a hallgatóimmal a színházban dolgozom, nekem az a saját álmaim megvalósulását jelenti.”

Köszönöm Neked Vera!

Köszönjük Neked Vera!!

Fehérné Kovács Zsuzsanna